

9.2 Verneverdier

Kunnskapsverdier

Representativitet

Det er ønskelig å sikre et representativt utvalg av kulturminner. Enkeltojekt kan utgjøre et av flere kulturminner som sammen sikrer bredden i utvalget, eller det kan være et godt eksempel på et kulturminne som det finnes flere av.

Sammenheng og Miljø

Hvilken kunnskap vi kan få fra kulturminner er avhengig av om vi tar vare på ett isolert enkeltojekt eller en gruppe objekter som utgjør en større sammenheng. Sammenhenger i tid og rom, knyttet til funksjon og sosial kontekst, gir oss kunnskap utover det ett enkelt objekt gir oss.

Autentisitet

Autentisitet er knyttet til tid, rom og funksjon. Et autentisk objekt bør være i tilnærmet original stand, uendret, eller at endringene som er gjort i løpet av tiden er synlige og lett lesbare. Levetiden på materialet er vesentlig når autentisitet skal vurderes. Som regel er det et minstekrav til originalt materiale i kulturminner for at de skal ha høy verneverdi.

Fysisk tilstand

Det må vurderes om kulturminnet eller kulturmiljøet er i en slik fysisk stand at det kan bevares. Der det er mulig å velge mellom to like kulturgjenstander vil det være naturlig å velge den som er best ivaretatt.

Opplevelsesverdier

Sammenheng og miljø

Det har alltid vært ett samspill mellom landskap, naturressurser og menneskeskapt miljø. Den største lokaliseringsfaktoren for bosettelse, næringsvirksomhet og ferdsel på Askøy har alltid vært tilgangen til sjøen Ved å ha en helhetlig og gjennomtenkt plan for vern og utvikling, er det mulig å opprettholde og videreutvikle de historiske nøklene til forståelse av stedets karakter.

Arkitektonisk og kunstnerisk kvalitet

Kulturminner og kulturmiljø har en særegen verdi, uansett hvilken sammenheng de er opplevd i. Bygninger, kunsthåndverk, hellemerier og andre kulturminner kan ha en estetisk kvalitet i seg selv. Slike kulturminner forteller oss for eksempel ikke bare om en tidligere verdensforestilling, men også om menneskets trang til kunstnerisk uttrykk.

Identitet og symbol

Kulturminner og kulturmiljø som har særegne kvaliteter som gir en følelse av gjenkjennelse og tilhørighet er viktig for mennesket. Det kan være konkrete hendelser, personer, sagn og tradisjoner som er knyttet til et spesifisert område, eller andre spesifikke kulturminner som regnes som viktige for mennesker som bor der.

Bruksverdi

Økonomi og bruk

Eiere vil normalt ta vare på bygninger og anlegg som har høy bruksverdi. Kostnader ved å eie blir holdt nede gjennom hyppig bruk og vedlikehold. Dette er den enkleste og rimeligste måten å verne på. Dersom tilstanden på bygg eller gjenstanden er god, kan økonomiske og kulturhistoriske argumenter bygge hverandre opp til fordel for vern.

Økologi

Bruk av bygninger og anlegg har langsiktig og positiv effekt på miljøet. Å rive gamle bygg og erstatte dem med nye utgjør en miljøbelastning. Tilrettelegging og ombygging av gamle bygg til ny må veies opp mot miljøbelastningen ved å rive og bygge nytt. Gjenbruk av materialer vil gagne både miljø og kulturminnehensyn.